

Höjd grundbemanning för vissa verksamheter inom vård- och omsorgssektorn under hösten 2020/våren 2021 med anledning av rådande Corona- pandemi

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Ökad grundbemanning i enlighet med social- och omsorgsförvaltningens förslag införs med start 2020-11-27 och längst till och med 2021-08-31.
2. Linköpings kommun erbjuder kommunala och privata utförare att kostnadsfritt ta del av en höjd grundbemanning på vårdboenden, servicehus och trygghetsboenden, i syfte att minska oro i verksamheten samt frigöra omsorgspersonal till vård- och omsorgsrelaterad verksamhet samt förebyggande åtgärder kopplat till Covid 19.
3. Social- och omsorgsförvaltningens krisledning ges i uppdrag att återkomma till äldrenämnden med förslag om att avveckla det tillfälliga stödet (höjd grundbemanning) om det bedöms möjligt tidigare än den 31 augusti 2021.
4. Dessa beslut ska omedelbart justeras.

Ärende

Pågående Corona-pandemi medför en snabb allmän smittspridning med klusterutbrott hos flera av utförarna där flera brukare insjuknar och behöver vård. Rådande situation innebär att det finns behov av att förebygga alla risker som kan identifieras och säkra en god bemanning.

Kommunens vård- och omsorgsverksamhet utförs idag genom verksamhetsuppdrag åt den egna regin, Leanlink, eller åt privata utförare genom upphandlade avtal. Ersättning för verksamheten utges enligt avtal som är utformade för normala förhållanden, där hänsyn inte har tagits till eventuell pandemi med en omfattande smittspridning och en stor risk för ohälsa och dödsfall.

Social- och omsorgsförvaltningens krisledning bedömer, mot bakgrund av detta, samt i syfte att nå målbilden med krishanteringsarbetet; ”En fungerande och säker verksamhet med trygga medarbetare som kan möta våra medborgares

behov av stöd och hjälp”, att det finns skäl att erbjuda samtliga utförare personal för ökad grundbemanning.

Social- och omsorgsförvaltningens krisledning har vidtagit flera åtgärder för att förebygga risker och säkra en god bemanning. Exempel på sådana åtgärder är etablering av krisbemanningscenter för sektorn samt ett snabbspår för utbildning av biträden. Mot bakgrund av den snabbt etablerade spridningen av covid-19, klusterutbrott samt den exponentiella ökningen av antal konstaterat smittade anses dessa åtgärder dock inte längre vara tillräckliga utan ett behov om höjd grundbemanning har konstaterats.

Med höjd grundbemanning avses sådan bemanning som går utöver vad som i enlighet med gällande avtal med kommunen är utförarens tillräckliga bemanning vid varje given tidpunkt. Det åligger utförarna att visa att de har uppfyllt sin tillräckliga grundbemanning, dvs. att vid varje tidpunkt haft tillräcklig bemanning i enlighet med de krav som finns i avtalet. Den erbjudna höjda grundbemanningen får inte användas för att ersätta en vakant ordinarie personal eller vakant vikarierande personal.

Den höjda grundbemanningen införs främst i syfte att frigöra tid för:

- utökad utbildningsbehov bland ordinarie personal
- ytterligare riskanalyser
- säkerställande av mer omfattande hygienrutiner.
- ökad tidsåtgång per insats med anledning av Covid19

Äldrenämnden föreslås besluta enligt social- och omsorgsförvaltningens förslag.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse, höjd grundbemanning.docx

Bakgrund

Redan under våren 2020 höjdes grundbemanningen i de boenden där Leanlink hade verksamhetsuppdrag dvs inte var konkurrensutsatta. Bedömningen grundade sig på att verksamheterna angav ”röd nivå”, dvs allvarlig påverkan sammantaget avseende bemanning, oro och skyddsutrustning. Verksamheterna hade ökad smittspridning och det var i början av pandemin och det fanns mycket osäkerhet i verksamheterna. Det var svårt att få tag i kvalitativ skyddsutrustning och det fanns stor oro avseende att sjukfrånvaro och VAB skulle fortsätta att öka

Den höjda grundbemanningen bestod av en Allmän visstidsanställning (AVA anställning) från och med april till september 2020 av totalt 47 biträden samt 84 omvårdnadspersonal. Biträdena utförde icke omsorgsnära arbetsuppgifter.

En utvärdering gjordes av den höjda grundbemanningen av Leanlink själva på uppdrag av social och omsorgsförvaltningens krisledning. De tillfrågade cheferna såg positivt på att de har fått förutsättningar att utöka grundbemanningen.

Merparten av cheferna angav att den nya befattningen biträden har bidragit till förbättrad kvalitet genom att de handlat åt kunder, städlat, avlastat omvårdnadspersonal, bidragit med kontinuitet i verksamheterna samt satt ”guldkant” för kunderna.

Den utökade grundbemanningen hade enligt cheferna gett omfattande positiva effekter för såväl kunderna, tryggheten i bemanningen samt för att dämpa oron bland medarbetarna. Överlag angav cheferna att den utökade grundbemanningen har varit på en relevant nivå avseende antalet medarbetare.

Den totala kostnaden för den ökade grundbemanningen på boenden där Leanlink har verksamhetsuppdrag blev ca 6 miljoner. Dessa är medel som eftersöks via statsbidrag.

Förslag

Dessa förslag ska ses i nedanstående ordning:

1. Äldrenämnden beslutar att införa ökad grundbemanning enligt social- och omsorgsförvaltningens förslag med start 2020-11-27 och längst till och med 2021-08-31.
2. Krisrekryteringscenter på Verksamhetsstöd och Service får via social- och omsorgsförvaltningens krisledning i uppdrag att kontinuerligt rekrytera och säkerställa tillgång till 100 introduktionsutbildade biträden (istället för de 50 som nu är beslutade). Introduktionsutbildningen skall omfatta en vecka varav tre dagar i central regi och två dagar på arbetsplatsen.

3. Krisrekryteringscenter på Verksamhetsstöd och Service får därefter i uppdrag att registrera utbildade biträden som tillgängliga för alla utförare i krisrekryteringscenter.
4. Samtliga utförare erbjuds att säkerställa att verksamheter som har identifierat behov bokar upp och anställer dessa biträden i syfte att avlasta omvårdnadspersonalen på vårdbostad, servicehus och trygghetsboenden. Prioritering av tilldelning sker utifrån marknadsandel men kriterier som också kan vägas in är sjukfrånvaro, oro, samt antal smittade (antal smittade ökar kraven på personalen)
5. Social- och omsorgsförvaltningens krisledning får i uppdrag (baserat på k5 analys av läget i sektorn med fokus på utvecklingen av oro och bemanning) att ange när det är dags att avveckla det tillfälliga stödet (höjd grundbemanning) för beslut i äldrenämnden.

Ersättning

Utförarna ersätts för den tid som biträdet arbetat, utöver beräknad grundbemanning, dvs när det anställda biträdet inte har ersatt ordinarie personal.

Ersättningen utgår från en månadslön om 20 000 kronor beräknat på en heltidsanställning.

Alla utförare uppmanas att anställa på allmän visstidsanställning (AVA) med månadslön för att säkra en kontinuitet och trygghet.

Samråd

Kommunen är enligt lagen om offentlig upphandling skyldig att behandla samtliga anbudsgivare lika, oavsett om det är fråga om upphandlade utförare eller den kommunala utföraren. Av socialtjänstlagstiftningen samt hälso- och sjukvårdslagstiftningen inklusive smittskyddslagen framgår vad kommunen har för skyldigheter. För att kommunen ska kunna uppfylla sina åtaganden på lagligt sätt under rådande Corona-pandemi bedöms att kommunen i detta läge har rätt att ekonomiskt eller på annat sätt stödja utförare om samtliga utförare av verksamheten ges ett likvärdigt stöd. I rubricerat förslag ges erbjudande om höjd grundbemanning till samtliga utförare på samma villkor och i likvärdig omfattning.

I den situation som just nu råder, med pågående Corona-pandemi, är kommunens krisledande chef i inriktningsbeslut daterat 3 november 2020, bl.a. angivit att vård och omsorg till brukare ska prioriteras. Rubricerat förslag är ett sätt att uppfylla inriktningsbeslutet och därmed också säkerställa att kommunen även under rådande Corona-pandemi kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet och sitt yttersta ansvar för kommunens invånare.

Kommunen bedömer att det i detta fall finns skäl att lämna visst stöd åt kommunens utförare. Stödet ska dock inte i något fall innebära en rätt till ersättning för kostnader som utföraren normalt har.

Juridikenheten har mot bakgrund av ovanstående inte något att erinra mot förslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Den faktiska kostnaden är mycket svår att prognostisera då det beror helt på hur frekvent och omfattande nyttjandegraden av de 100 biträdena blir. Men en uppskattning ger att kostnaden för 100 biträden som jobbar 100 % under 8 månader (december till augusti) blir ca 24 miljoner kronor. Denna kostnad kan komma att ersättas av staten när man i höstbudgeten nu utökat ersättningen till kommunerna för pandemin. Äldrenämnden bör dock budgetera och prognostisera för att täcka kostnaderna själva 2021 om inte ersättning utges med anledning av ökade kostnader i samband med Covid-19.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Berör både kvinnor och män.

Uppföljning och utvärdering

Social- och omsorgsförvaltningens krisledning får i uppdrag (baserat på k5 analys av läget i sektorn med fokus på utvecklingen av oro och bemanning) att ange när det är dags att avveckla det tillfälliga stödet (höjd grundbemanning) för beslut i äldrenämnden.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandling enligt 11 § medbestämmandelagen har genomförts.

Social- och omsorgsförvaltningen

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Social- och omsorgsförvaltningens
krisledning